

EDACS

EATING AND DRINKING ABILITY
CLASSIFICATION SYSTEM

Klassifikation av ät- och drickförmåga

Eva Sjöstrand, leg logoped

Vad är EDACS?

- Klassifikationssystem för funktionell ät- och drickförmåga hos individer med cerebral pares.
- Utarbetat i England av ett forskarlag på Chailey Heritage Centre.
- Bygger på ICF.
- Samma uppbyggnad som GMFCS, MACS och CFCS.
- Interbedömarreliabilitet logoped-logoped samt förälder-logoped.

Table IV: Reliability measures associated with use of EDACS by speech and language therapists (SaLTs). (a) Reliability of EDACS levels I to V, SaLT1 versus SaLT2. (b) Reliability of EDACS levels of assistance, SaLT1 versus SaLT2

SaLT2	SaLT1					Total
	I	II	III	IV	V	
I	9	3	1	0	0	13
II	1	21	5	0	0	27
III	0	4	12	2	0	18
IV	0	0	3	14	1	18
V	0	0	0	2	22	24
Total	10	28	21	18	23	100

SaLT2	SaLT1			Total
	Independent	Requires assistance	Totally dependent	
Independent	29	5	0	34
Requires assistance	4	15	2	21
Totally dependent	0	2	43	45
Total	33	22	45	100

Values shaded in grey indicate agreement between observers.
(a) Absolute agreement 78%; kappa=0.72; ICC 0.93 (95% CI 0.90–0.95).
(b) Absolute agreement 87%; kappa=0.80; ICC 0.92 (95% CI 0.88–0.94); EDACS, Eating and Drinking Ability Classification System.

EDACS: Syfte och fokus

- Klassificera individens ätande och drickande i vardagslivet.
- Fokuserar på funktionella aktiviteter som t.ex. suga, bita, tugga, svälja och att behålla mat/vätska i munnen.
- Effektivitet och säkerhet fokus.
- Hitta individerna!

EDACS - Uppbyggnad

- ICF
- Fem särskiljande nivåer
- Nivåbeskrivningar
- Flödesschema
- Behov av stöd

EDACS nivå I-V

Nivå I	Äter och dricker säkert och effektivt
Nivå II	Äter och dricker säkert men med vissa begränsningar i effektivitet
Nivå III	Äter och dricker med vissa begränsningar avseende säkerhet; det kan finnas begränsningar i effektivitet
Nivå IV	Äter och dricker med betydande begränsningar avseende säkerhet
Nivå V	Oförmögen att äta säkert - sondmatning bör övervägas för näringstillförsel

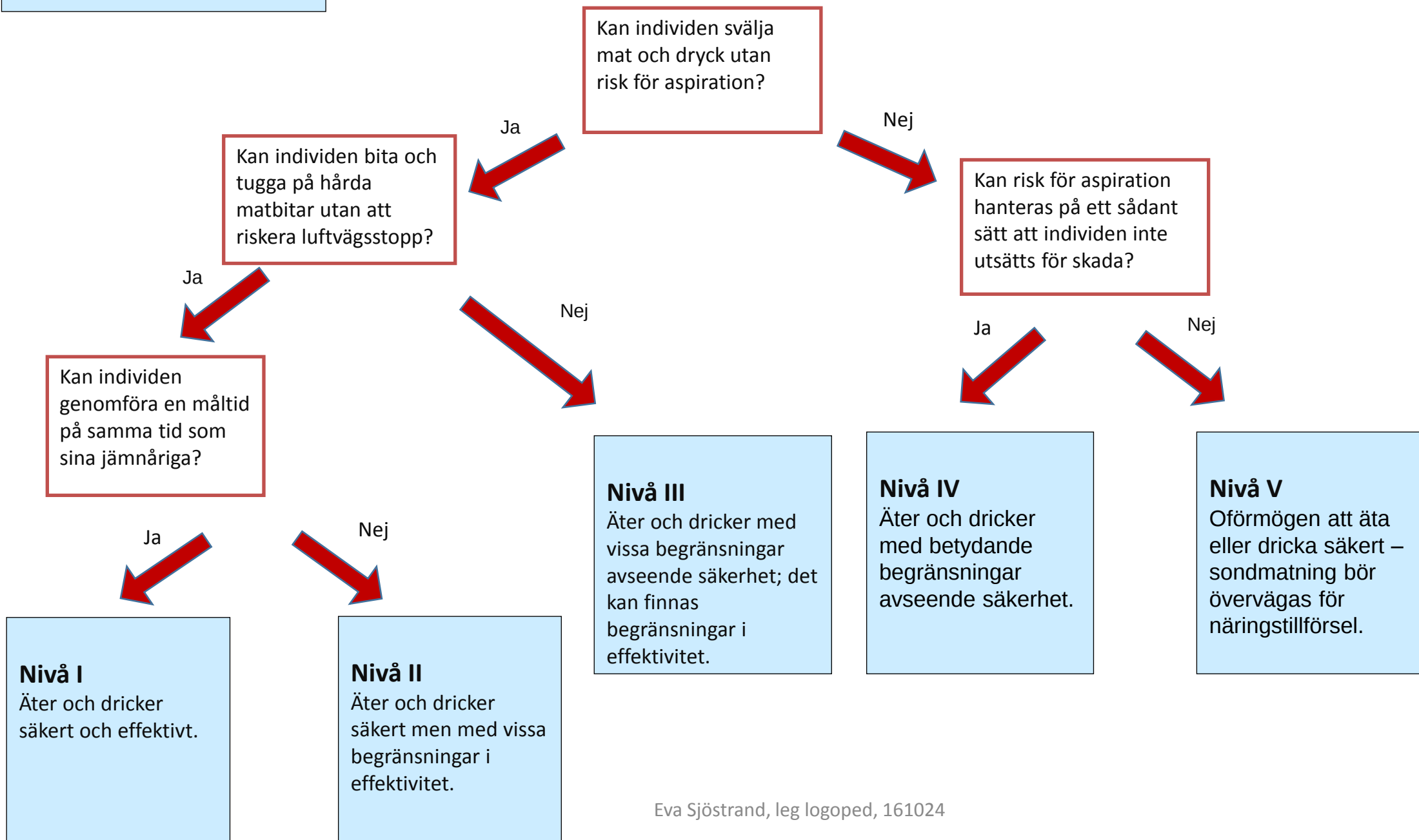
EFFEKTIVITET

- Tid och ansträngning
- Näringsintag kompenseras inte alltid av långa måltider.
- Även individer som kräver lättare konsistensanpassningar.
- Måltidslängd ett mått på grad av dysfagi.

SÄKERHET

- Risker för luftvägsstopp och aspiration

EDACS Algoritm

Grad av stöd

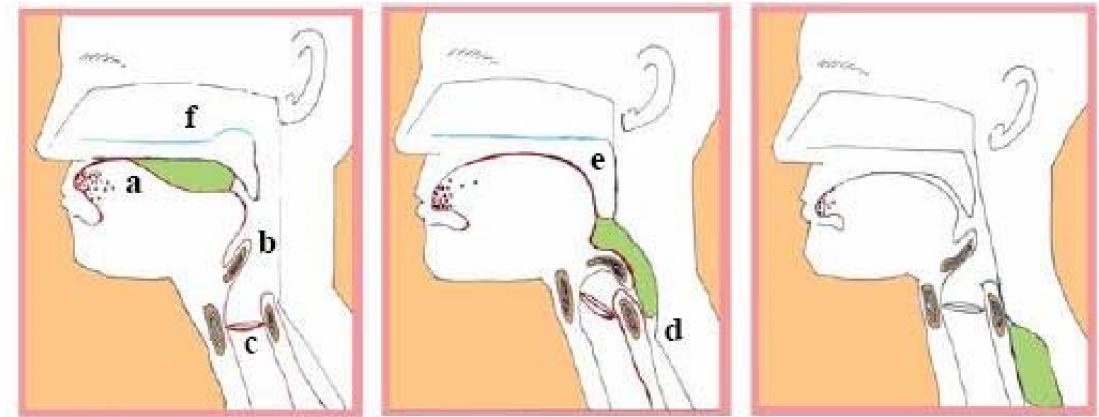
- **Självständig (S)** kan föra mat och dryck till sin egen mun utan assistans.
- **Kräver Assistans (KA)** behöver hjälp att föra mat eller dryck till munnen, via annan person eller anpassad utrustning.
- **Totalt Beroende (TB)** totalt beroende av någon annan för att föra mat eller dryck till munnen.

Varför en klassifikation för ätande och drickande?

- Många barn och vuxna bedöms aldrig för ät-/uppfödningssproblem.
- Bristande samstämmighet föräldrar – professionella.
- Närvaro, grad och vidd av dysfagi underskattas.
- Dysfagi kan leda till sämre fysisk och psyko-social hälsa.

Lite kort om dysfagi (sväljsvårigheter)

- Oral
 - Faryngal
 - Esofageal
-
- Aspiration
 - Tyst aspiration

Stockholms läns landsting, 2005

Dysfagi hos individer med cerebral pares

- Dysfunktionell oralmotorisk kontroll
- Neurologisk mognad
- Förlångsammad initiering
- Minskad faryngal rörlighet
- Dregling
- Bristande tandhygien
- Bettfel
- Totala antalet tänder
- GERD
- Bristande sittposition mm.
- 19-99% någon form av dysfagi.
- Föreslaget riktvärde: 85%.
- Grovmotorik kontra dysfagi.
- Långa måltider
- Aspiration/tyst aspiration
- Risk för undernäring – sämre tillväxt och hälsa

Vuxna med cerebral pares

- Gradvis försämring
- Ökar: hosta, luftvägsstopp, matsmältningsbesvär, gastro-esofageala symptom.
- Ytterligare anpassning av konsistenser.
- Ökad komplexitet av symptom.
- Förlust av självständighet.
- Psyko-sociala konsekvenser.
- Personer som inte tidigare haft några ätproblem kan få det allteftersom de åldras!

Data tom 2016-09-15 i CPUP

EDACS-fördelning 292 vuxna i CPUP

EDACS	I	138	47%
	II	54	18%
	III	49	17%
	IV	23	8%
	V	28	10%

Självständig	52%
Kräver assistans	22%
Totalt beroende	25%

Avslutningsvis

Viktigt att identifiera brister i ett säkert och effektivt ätande eftersom dessa kan ses hos individer med cp inom *samtliga* GMFCS-nivåer oavsett ålder.

EDACS-nivå II-V